

Sygn. akt: I ACa 1455/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	SSA Tomasz Szabelski
Sędziowie:	SSA Krzysztof Depczyński (spr.) del. SSO Bożena Rządzińska
Protokolant	stażysta Agnieszka Kralczyńska

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2014 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. Ż.**

przeciwko **Gminie B.**

o odszkodowanie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 4 września 2013 r. sygn. akt I C 1070/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od **J. Ż.** na rzecz Gminy **B.** kwotę 1800,00-, zł (jeden tysiąc osiemset złotych 00/100) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1455/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 września 2013 r. Sąd Okręgowy w Płocku w sprawie z powództwa **J. Ż.** przeciwko Gminie **B.** o zapłatę w zakresie roszczenia przewyższającego kwotę 50.000 złotych umorzył postępowanie, w pozostałym zakresie powództwo oddalił i zasądził od powoda **J. Ż.** na rzecz pozwanej Gminy **B.** kwotę 3.600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego, w pozostałym zaś zakresie nie obciążył powoda **J. Ż.** kosztami procesu.

Powyższy wyrok zapadł na podstawie poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne, a z których wynika, że **J. Ż.** jest właścicielem nieruchomości położonej w Gminie **B.** we

wsi W. oznaczonej w ewidencji gruntów nr 144/1 o pow. 0,23 ha. Na tej nieruchomości usytuowane jest przyłącze wodociągowe do sąsiedniej nieruchomości E. D., oznaczonej w ewidencji gruntów nr 143, na głębokości ok. Im. Ponadto, na działce powoda znajdują się fundamenty po domu i studnia.

W dniu 12 grudnia 1994 roku został powołany (...) Komitet (...). W zebraniu założycielskim uczestniczył powód. Opowiedział się za powołaniem 5-osobowego Komitetu. Podpisał się pod podjętą w tej sprawie uchwałą. W celu realizacji postanowień uchwały Komitet zawarł umowę na wykonanie usług geodezyjno-kartograficznej oraz na wykonanie projektu wodociągu wraz z przyłączami. Cała dokumentacja projektowa wodociągu wraz z przyłączami została wykonana na zlecenie i za środki finansowe mieszkańców wsi. Projekt techniczny sieci wodociągowej z przyłączami dla miejscowości S. i W. został wykonany we wrześniu 1995 r., zaś projekt sieci w sierpniu 1995 r. Następnie, w dniu 28 grudnia 1995 r., Komitet wystąpił z wnioskiem do Wójta Gminy B. o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W dniu 9 stycznia 1996 r. Wójt Gminy B. wydał pozytywną decyzję w przedmiocie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji polegającej na budowie sieci wodociągowej we wsi W. wraz z przyłączami, jednocześnie zobowiązując Komitet do dokonania uzgodnień ze wszystkimi właścicielami gruntów, przez które przechodzi wodociąg i uzyskanie ich zgody. Na tej decyzji Komitet złożył w imieniu (...) pisemne oświadczenie, że treść decyzji jest znana i nie będzie ona kwestionowana. Pozwany wyraził pisemną zgodę na przeprowadzenie wodociągu przez swoją nieruchomość oraz na przyłączenie się do niego wsi W., przed przystąpieniem do inwestycji przez Gminę B.. Ponadto, na prośbę sąsiada E. D. wyraził zgodę na przeprowadzenie przyłącza do jego nieruchomości oznaczonej nr 143, w kształcie faktycznie istniejącym na gruncie.

W dniu 30 stycznia 1996 r. Wójt Gminy B. udzielił pozwolenia na budowę sieci wodociągowej z przyłączeniami we wsi W., zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego gminy B. zatwierdzonej Uchwałą Rady Gminy w B. nr 109/XVIII/92 z dnia 16 grudnia 1992 r. oraz decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydaną przez Wójta Gminy B. nr 4/96 z dnia 9 stycznia 1996 r. i nr 5/96 z dnia 9 stycznia 1996 r.; oraz Zarządowi Gminy B. pozwolenia na budowę inwestycji obejmującą budowę sieci wodociągowej z przyłączami na terenach położonych w miejscowości W..

W dniu 22 lipca 1996 r. odbyło się zebranie (...), S. i W. w przedmiocie omówienia spraw związanych z budową wodociągu we wsiach R., S. i W.. Wziął w nim udział także powód. Wówczas postanowiono powołać jeden wspólny Komitet dla zadania wodociągowego R.-W.. Ponadto, podjęto uchwałę, na mocy której powołano osoby upoważnione do występowania w sprawach majątkowych oraz uchwałę o zobowiązaniu się mieszkańców do pokrycia części kosztów budowy linii wodociągowej. Ustalono, że wpłaty miały być uiszczane z chwilą podpisania umów cywilno-prawnych zawartych pomiędzy Zarządem Gminy B. a mieszkańcami wsi. Określono wysokość wpłat. Ustalenia dotyczyły wodociągu wraz z przyłączami.

Gmina B. wykonała inwestycję polegającą na budowie wodociągu wraz z przyłączami, na podstawie uzyskanych i przedłożonych przez (...) Komitet (...) kosztorysu i projektu technicznego. Dokonała wyboru wykonawcy robót i zawarła z nim umowę na wykonanie robót budowlano- montażowych. Ponadto, wspólnie z mieszkańcami wsi, współfinansowała wykonanie inwestycji, uzyskując środki z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zarząd Gminy B. zawarł umowy cywilnoprawne ze wszystkimi mieszkańcami wsi, w których budowano wodociąg i przyłącza. Z pozwanym umowa taka została zawarta w dniu 24 lipca 1996 r. Dotyczyła ona określenia wysokości należności ponoszonej przez mieszkańców za wybudowanie głównej linii wodociągowej oraz przyłączy wodociągowych. Powód uiszczył przypadającą na niego część należności za zrealizowanie inwestycji.

Protokołem z dnia 28 listopada 1996 r. Komisja składająca się z przedstawicieli inwestorów, w obecności Kierownika Budowy, przy udziale Inspektora Nadzoru ustaliła, iż inwestycja została zrealizowana zgodnie z dokumentacją techniczną za wyjątkiem zmian wprowadzonych przez nadzór inwestycyjny. Z tym dniem określono termin zakończenia realizacji inwestycji. W dniu 5 lutego 1997 r. wykonano rozliczenie końcowe inwestycji.

W wyniku realizacji inwestycji przez nieruchomość powoda przeprowadzono w gruncie główną linię wodociągową oraz przyłącze prowadzące do sąsiedniej nieruchomości E. D. (niesporne). Powód widział budowę tego przyłącza. Był

świadomy tego, że jego przebieg odbiega od ustaleń projektu budowlanego. O zauważonej rozbieżności zawiadomił sąsiada E. D.. Nie był jednak przeciwny dokonanej zmianie przebiegu przyłącza.

Obecnie powód wykorzystuje część działki - o pow. 0,16ha, położoną w głębi, patrząc od strony drogi, pod uprawę ziemniaków, rzepaku i zboża. Z tego tytułu otrzymuje dotacje unijne. Część położona od strony drogi, na której posadowione jest przyłącze, nie jest wykorzystywana rolniczo. Znajdują się tu fundamenty domu, studnia, sieć telekomunikacyjna, rowy melioracyjne. To teren zachwaszczony, długo nieużytkowany rolniczo.

Około 2009 r. powód otrzymał propozycję zakupu tej nieruchomości od swojego szwagra Z. Ż. i jego córki M. D.. Powinowaci powoda zrezygnowali z planów nabycia działki po uzyskaniu od niego informacji, że w gruncie posadowiony jest wodociąg i przyłącze. Od tej chwili powód nie szukał innych nabywców.

Z chwilą zdecydowania się na sprzedaż działki powód stał się przeciwny posadowieniu na jego działce wodociągu i przyłącza. Dlatego, pismem z dnia 22 kwietnia 2010 r. zwrócił się do Gminy B. o usunięcie przyłącza wodociągowego przechodzącego przez jego nieruchomość do posesji E. D.. Otrzymał odmowną odpowiedź.

Pismem z dnia 7 września 2010 r., przesłanym 8 września 2010 r., powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 97.200złoty, tytułem należności za bezumowne korzystanie z jego nieruchomości, poprzez korzystanie z przyłącza wodociągowego; za okres 10 lat; w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Otrzymał odpowiedź odmowną. Ponowił żądanie w piśmie z dnia 9 lutego 2011 r., ponownie spotykając się z odmową. Po raz kolejny wystąpił o zapłatę pismem z dnia 16 marca 2011 r., również otrzymując odmowę. Występował też o wznowienie postępowania zakończonego decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w P. z dnia 29 marca 1996 r. Nadto, bezskutecznie, o zamknięcie przyłącza wodociągowego prowadzącego do nieruchomości E. D. - pismem z dnia 31 maja 2011 r.

W Ośrodku (...) przy Starostwie Powiatowym w P. brak jest danych pomiarowych (szkiców z pomiaru sytuacyjno-wysokościowego) określających przebieg wodociągu (sieci magistralnej, rozdzielczej i przyłączy) we wsi W.. Mimo braku danych pomiarowych, na mapie sytuacyjno-wysokościowej w skali 1:1000 wykreślono przebieg wodociągu o średnicy 160mm i przyłączy o średnicy 40mm. Przy czym, na tej mapie brak jest przyłącza o średnicy 40mm prowadzącego do nieruchomości E. D. (działka nr (...)). Określenie przebiegu tego przyłącza wymaga wykonania szeregu odkrywek w punktach załamania przyłącza. Przyjmując, że przebieg wybudowanego przyłącza odpowiada jego przebiegowi projektowanemu, należy uznać, iż odpowiada on linii łamanej o długości 31,33m. Obszar nieruchomości zajęty przez podziemne elementy sieci infrastruktury technicznej (wodociąg o średnicy 40mm), stanowiąca pas gruntu leżący po obu stronach osi sieci, ograniczająca możliwość swobodnego korzystania z nieruchomości przez właściciela, ma powierzchnię 31 m².

Dla terenu, na którym usytuowana jest przedmiotowa nieruchomość brak jest aktualnie obowiązującego Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego. Według studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy B. zatwierdzonego Uchwałą nr 10/ (...) Rady Gminy B. z dnia 7 lutego 2012 r. przedmiotowa działka znajduje się w części drogi na terenach adaptacji, przekształceń, porządkowania i intensyfikacji istniejącego układu urbanistycznego o dominującej funkcji mieszkaniowo-usługowej, w pozostałej części na terenach rolnych. Do 2003 r. na terenie gminy obowiązywał plan zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony uchwałą nr 109/XVIII/92 Rady Gminy w B. z dnia 16 grudnia 1992r., zgodnie z którym przedmiotowa działka położona była w części (60m od drogi) na terenach istniejącej zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem do realizacji budownictwa mieszkaniowego ludności nierolniczej, usługowego i rzemiosła produkcyjnego, w pozostałej części na terenach upraw rolnych z ograniczonym prawem zabudowy. Na tym terenie nie zanotowano stawek czynszu za grunty dzierżawione pod sieci wodociągowe. Wysokość wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z części nieruchomości zajętej pod przyłącze wodociągowe w okresie od 8 września 2010r. do 23 września 2011 r. wynosi 64,04 złotych.

Wysokość wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości zajętej pod przyłącze wodociągowe w okresie od 24.09.2011 r. do 21.08.2013r. wynosi 117,64 złotych. Łączne wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości zajętej pod przyłącze wodociągowe w okresie od 8.09.2010r. do 21.08.2013r. wynosi 181.68 złotych.

Przebieg przyłącza wodociągowego przez teren działki powoda nie wyklucza jej zabudowy. Ograniczenia zabudowy wynikają głównie z szerokości działki, usytuowania rowu melioracyjnego wzdłuż całej działki, posadowienia sieci telekomunikacyjnej i pasa drogowego. Na skutek posadowienia przyłącza wodociągowego wartość nieruchomości uległa zmniejszeniu o 1.876 złotych w przypadku przyjęcia jego przebiegu, zgodnie z projektem sieci wodociągowej. Wówczas część wydzielona pod pas ochronny sieci wodociągowej, stanowi 94,5m². Teren ten nie może być zabudowany, ale może zostać zagospodarowana np. pod część parkingu. W takiej bowiem sytuacji szerokość działki wolnej od ograniczeń wynosi ok. 10 m. Jeżeli natomiast linia przyłącza wodociągowego biegnie po skosie w stosunku do drogi, to wtedy cała ta powierzchnia jest wyłączona z zabudowy. W takiej sytuacji 23% działki jest wyłączona z zabudowy i wartość nieruchomości ulega zmniejszeniu o 10.500 złotych.

Sąd Okręgowy wskazał, że wobec stanowiska powoda należało postępowanie umorzyć w zakresie należności przewyższającej kwotę 50.000 złotych, o czym orzekł w pkt. 1 na mocy art. 203 § 1 k.p.c.

W ocenie Sądu pierwszej instancji powód nie wykazał zasady roszczenia.

Sąd Okręgowy podkreślił, że możliwość domagania się przez właściciela od posiadacza samoistnego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości jest uzależniona od łącznego wystąpienia dwóch przesłanek: braku tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości właściciela i braku dobrej wiary po stronie tegoż posiadacza.

W ocenie Sądu Okręgowy pozwana jest posiadaczem samoistnym, gdyż wraz ze (...) Komitetem (...) była inwestorem budowy przedmiotowego przyłącza wodociągowego. Sąd Okręgowy wskazał przy tym, że przepisy art. 224 k.c. i art. 225 k.c. mają zastosowanie tylko do stosunku bezumownego. W przypadku stosunku umownego mają zastosowanie przepisy umowy, a w ich braku - przepisy k.c. o zobowiązaniach. Przepisy art. 224 k.c. i art. 225 k.c. mają więc charakter dyspozycyjny. Strony mogą uregulować inaczej wzajemne rozliczenia. Stron nie łączy pisemna umowa regulująca sposób korzystania z nieruchomości powoda, w związku z wykorzystaniem przyłącza wodociągowego. Tym niemniej Sąd Okręgowy ustalił, że powód wyraził zgodę na pobudowanie przez Gminę B. i (...) Komitet (...) przedmiotowego przyłącza oraz na „przyłączenie się do niego wsi W.", tj. na dalsze korzystanie z posadowionych urządzeń przesyłowych celem doprowadzenia wody do nieruchomości na terenie wsi W.. Oświadczenie tej treści powód złożył pisemnie - pod pozycją nr 40 na liście k.32-34. Zgoda ta była wyrażona przed budową przyłącza. Wprawdzie obejmowała projektowany przebieg przyłącza; tym niemniej powód - jak zeznał - na prośbę sąsiada E. D. zgodził się na przeprowadzenie przez swoją nieruchomość przyłącza do nieruchomości sąsiada, w obecnym kształcie. Mianowicie, w chwili budowy przyłącza, obserwował prace z tym związane. Wiedział więc jaki jest faktyczny przebieg przyłącza przez jego nieruchomość oraz wyraził zgodę na jego odstępstwa od projektu. Do około 2010 r. nie kwestionował zarówno praw pozwanej do korzystania z jego nieruchomości na potrzeby przyłącza, jaki i jego przebiegu. Pozwana dysponowała więc nie tylko zgodą powoda na postawienie przedmiotowego przyłącza, ale też prawem do dalszego korzystania z jego nieruchomości na potrzeby doprowadzenia wody do sąsiedniej nieruchomości. Pozwana dysponując zgodą powoda na pobudowanie przyłącza, jego faktyczny przebieg i na dalsze korzystanie z wybudowanego urządzenia przesyłowego - jest samoistnym posiadaczem w dobrej wierze. To uprawnienie legitymuje pozwaną do ingerowania w sferę własności nieruchomości powoda dla celu doprowadzenia wody poprzez przyłączy do nieruchomości E. D..

W ocenie Sądu Okręgowego powód nie wskazał żadnych okoliczności przemawiających za złą wiarą pozwanej. Nie zostało także wytoczone przez niego powództwo windykacyjne. Nie stanowi go pismo powoda wzywające pozwaną do usunięcia przyłącza.

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu Okręgowego, również roszczenie powoda dotyczące okresu od wytoczenia powództwa do dnia 23.08.2013 r., nie może być uwzględnione. Pozwana wykazała bowiem, że legitymuje się tytułem prawnym do trwałego korzystania z nieruchomości powoda, celem dostarczenia wody do nieruchomości położonych we wsi W., w tym do nieruchomości E. D. (nr 143); w postaci pisemnej zgody powoda. Skoro pozwana posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości powoda oraz pozostaje w dobrej wierze, to zgodnie z art. 224 § 1 k.c., brak jest podstaw do zasądzenia na rzecz powoda wynagrodzenia za korzystanie przez pozwaną z jego nieruchomości

oraz za obniżenie wartości nieruchomości (pogorszenie rzeczy), w całym dochodzonym okresie. Dlatego powództwo podlegało oddaleniu, o czym Sąd Okręgowy orzekł w pkt. 2.

Z uwagi na oddalenie powództwa, co do zasady, Sąd Okręgowy nie dokonał analizy kwestii wysokości roszczenia.

O kosztach procesu Sąd pierwszej instancji orzekł na mocy art. 98 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu oraz biorąc pod uwagę sytuację materialną i dochody powoda, obciążając J. Ż. kosztami procesu w części; w tym: opłatą sądową w kwocie 400 złotych oraz kosztami ustanowionego zastępstwa procesowego i kosztami zastępstwa procesowego pozwanej w kwocie 3.600 złotych. W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy zwolnił powoda od kosztów sądowych – z uwagi na jego niskie dochody.

Sąd Okręgowy oddalił wniosek pełnomocnika powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych uzupełniającej geodezyjnej na okoliczność rzeczywistego przebiegu linii wodociągowej oraz biegłej M. K. na okoliczność zmniejszenia wartości całej szerokości działki w miejscu rzeczywistego usytuowania wodociągu na mocy art. 227 k.p.c., gdyż fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały wyjaśnione.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego art. 224 k.c. i 225 k.c. poprzez błędną wykładnię oraz zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegającego m.in. na błędnych założeniach, że:

a. Sąd nie określił definicji wodociągu ani przyłącza wodociągowego myląc dwa terminy, ustalając że skoro powód wyraził zgodę na przeprowadzenie wodociągu przez jego posesję, jednocześnie wyraził zgodę na przeprowadzenia przyłącza, co jest sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania;

b. Sąd nie uwzględnił faktu, że powód widział w nocy jak przeprowadzano przez jego nieruchomość, potajemnie, przyłącze wodociągowe, na co powód nie wyrażał zgody. Sąd natomiast uznał to za ustne wyrażenie zgody przez powoda na przeprowadzenie przyłącza wodociągowego, co mija się ze stanem faktycznym;

c. Sąd przyjął, że podpisanie przez powoda projektu na przeprowadzenie wodociągu jest jednocześnie wyrażeniem zgody i akceptacją na przeprowadzenie przyłącza wodociągowego;

d. Sąd zanegował fakt że w Ośrodku (...) przy Starostwie Powiatowym w P. brak jest danych pomiarowych określających przebieg przyłączy. Określił też, że przebieg tego przyłącza wymaga szeregu odkrywek w punktach załamania przyłącza, nie odnosząc się merytorycznie do tej kwestii;

e. Sąd przekroczył granice swobodnej oceny dowodów podnosząc, że powód wyraził zgodę na posadowienie przyłącza na jego działce oraz na jego wykorzystanie dla potrzeb doprowadzenia wody do wsi W.;

f. Sąd nie wziął całego materiału dowodowego pod uwagę przy wydaniu orzeczenia, a w szczególności nie wziął pod uwagę pism składanych przez pełnomocnika powoda,

błędy te miały istotny wpływ na wynik sprawy, ponieważ przyjęcie takiego ustalenia doprowadziło do oddalenia powództwa.

W następstwie powyższych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie powyższego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie kwoty 10.500 złotych tytułem odszkodowania.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda J. Ż. na rzecz pozwanej Gminy B. kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna.

Sąd Apelacyjny podziela dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne i wywiedzione z tych ustaleń wnioski prawne, przyjmując je za własne. Żaden z podniesionych w apelacji zarzutów nie podważył zasadności orzeczenia Sądu pierwszej instancji.

W pierwszej kolejności odnieść się należy do zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § 1 k.p.c., których skarżący upatruje w przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów, poprzez uznanie że powód wyraził zgodę na posadowienie przyłącza na jego działce oraz na jego wykorzystanie dla potrzeb doprowadzenia wody do wsi W.. Jak podkreśla się w orzecznictwie aby zarzucić skutecznie naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. skarżący powinien wskazać, jaki konkretnie dowód mający istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy sąd uznał za wiarygodny i mający moc dowodową albo za niewiarygodny i niemający mocy dowodowej, i w czym przy tej ocenie przejawia się naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2002 r., sygn. akt I CKN 132/01, Lex nr 53144). Kwestionowanie dokonanej przez sąd oceny dowodów nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2002 r. sygn. akt II CKN 572/99, Lex nr 53136). Jeżeli z materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Najwyższego z 27 września 2002 r. sygn. akt II CKN 817/00, Lex nr 56906). Apelacja powoda tak wymaganych zarzutów nie przedstawia i nie wykazuje, aby ocena dowodów oraz oparte na niej wnioski były dotknięte powyższymi uchybieniami. Uzasadnienie apelacji w żaden sposób nie podważa ani prawidłowości oceny dowodów ani zasadności wyprowadzonych z nich wniosków i opartych na nich ustaleń faktycznych.

Wbrew stanowisku skarżącego z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że wyraził on zgodę na przeprowadzenie nie tylko wodociągu, ale również i przyłącza wodociągu do sąsiedniej nieruchomości stanowiącej własność E. D.. Co istotne zgoda ta nie była warunkowa, powód również nie ograniczał jej co do części swej nieruchomości. Powód ponadto niewątpliwie widział osoby, które umieszczały sporne przyłącze na jego nieruchomości, wyraził zgodę na jego przebieg w obecnym jego kształcie na prośbę swojego sąsiada, ponadto przez kilkanaście lat nie rościł z tego tytułu żadnych pretensji względem pozwanej. Słusznie są zatem wnioski Sądu Okręgowego, że powód wiedząc o przyłączy, znosił ten stan i całkowicie akceptował. Takie wnioski, wbrew zarzutom skarżącego, płyną ponadto z samych jego zeznań. Powód na rozprawie w dniu 23 września 2011 roku wyraźnie wskazał, że „jest właścicielem nieruchomości położonej we wsi W. o powierzchni 0,23 ha nr ewidencyjny 144/1. Ok. 1996 r. na nieruchomości tej został posadowiony wodociąg, na co wyraziłem zgodę. Prace dotyczące przyłącza zostały przeprowadzone bez mojej wiedzy. Gdy przyszedłem to ekipa już pracowała. Ja ostatecznie pozwoliłem im na położenie tego przyłącza na prośbę sąsiada D.” (k.68-69). Także na rozprawie w dniu 26 czerwca 2013 roku powód wskazał, że „jak zakładali to przyłącze chyba w 1996 r. to widziałem jak oni usytuowali przebieg przyłącza, nie tak jak na mapie tylko na ukos. Ja tylko poinformowałem D. – sąsiada. Nie zawiadamałem policji, bo mi to nie przeszkadzało (k. 331). Z zeznań tych zatem można wnioskować, że pozwana nie tylko posiadała tytuł prawny do trwałego korzystania ze spornej nieruchomości, bowiem dysponowała zgodą powoda na postawienie przedmiotowego przyłącza, ale miała też prawo do korzystania z nieruchomości skarżącego celem doprowadzenia wody do sąsiedniej nieruchomości, skoro powód sam wyraził zgodę na odstąpienie od projektu, akceptując faktyczny jego przebieg.

Abstrahując jednak od czasu i okoliczności w jakich doszło do usytuowania spornego przyłącza na nieruchomości powoda, zaznaczyć należy, że powód wyraził pisemną zgodę i to przed przystąpieniem do inwestycji przez Gminę B. na budowę wodociągu. Ponadto wyraził on zgodę na przeprowadzenie wodociągu bez względu na to jaki będzie miał on przebieg, zatem jak słusznie wskazywała pozwana w sprawie zajęcie nieruchomości skarżącego pod inwestycję

celu publicznego nie było ani sprzeczne z wolą i widzą właściciela nieruchomości, ani też bezpodstawne. Pozwana załączyła do akt listę osób wyrażająca zgodę na przeprowadzenie rurociągu wodnego przez swoje grunty oraz na przyłączenie się do niego wsi W. (k. 32). Dostrzec przy tym należy, że decyzja wójta gminy B. z dnia 30 stycznia 1996 r. dotyczyła pozwolenia na budowę sieci wodociągowej wraz z przyłączami we wsi S. i W. Gm. B.. Nie ulega przy tym wątpliwości, że inicjatorem budowy wodociągu wraz z przyłączami we wsi W. był powołany w dniu 12 grudnia 1994 r. na zebraniu wiejskim (...) Komitet (...), za powołaniem którego wnioskował także powód, który podpisał uchwałę w tej sprawie. Z kolei to Komitet zawarł umowę na wykonanie usług geodezyjno – kartograficznych oraz wykonanie projektu wodociągu za środki finansowe mieszkańców wsi. Ponadto jak wynika z decyzji z dnia 9 stycznia 1996 roku o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu na Komitet został nałożony obowiązek dokonania uzgodnień ze wszystkimi właścicielami gruntów, przez które przechodzić miał wodociąg i uzyskać ich zgody na jego posadowienie. Na przedmiotowej decyzji (...) złożył w imieniu (...) pisemne oświadczenie, że treść decyzji jest znana i że nie będzie kwestionowana.

Zauważyć również należy, czego nie dostrzegły ani strony postępowania ani też Sąd pierwszej instancji, że w dacie posadowienia spornego przyłącza nie istniały jeszcze przepisy ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, a regulację w tym zakresie zawierała ustawa prawo wodne z dnia 24 października 1974 roku (Dz. U. 1974 Nr 38 poz. 230 ze zm.), w której nie wyróżniano pojęcia przyłączy od sieci wodociągowej. Art. 99 ust. 2 zd. 2 tej ustawy wyraźnie wskazywał natomiast, że wykonywanie urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę wsi obejmowało również doprowadzenie sieci wodociągowej na teren nieruchomości i założenie jednego punktu poboru wody. W tych okolicznościach twierdzenia powoda, że nie wyrażał zgody na przyłączy do nieruchomości sąsiada E. D., a jedynie na posadowienie wodociągu na swojej nieruchomości pozostają bez wpływu na rozstrzygnięcie w sprawie. Już tylko w tym kontekście wnioski Sądu pierwszej instancji, że zgoda wyrażona przez powoda obejmowała nie tylko budowę głównego rurociągu wodociągowego we wsi W., ale również i poszczególnych przyłączy, które miały przebiegać przez nieruchomości, w tym także nieruchomość powoda, są w pełni zasadne.

Trzeba jednoznacznie podkreślić, że obowiązujące w dacie wykonywania wodociągu przepisy nie rozróżniały pojęcia wodociągu i przyłącza wodociągowego. Art. 98 prawa wodnego definiował jedynie pojęcie „urządzenia zaopatrzenia w wodę”. W świetle cytowanych przepisów powód wyrażając zgodę na budowę wodociągu wyrażał jednocześnie zgodę na połączenie tego wodociągu z poszczególnymi nieruchomościami, dla potrzeb których został wybudowany.

W związku z powyższym postawione przez powoda zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych jak i przekroczenie przez Sąd pierwszej instancji granic swobodnej oceny dowodów nie mogły odnieść zamierzonego rezultatu.

Także zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów prawa materialnego art. 224 k.c. oraz art. 225 k.c. poprzez błędną wykładnię i uznanie, że zostały spełnione przesłanki z powyższych przepisów uznać należy za chybione.

Zarzut ten został przez powoda sformułowany niezwykle lakonicznie, trudno określić motywy, którymi kierował się skarżący w jego formułowaniu i w czym konkretnie upatruje uchybień Sądu pierwszej instancji w ich zastosowaniu. Przy czym Sąd Apelacyjny podziela wszystkie wywody Sądu Okręgowego w zakresie zastosowania w przedmiotowej sprawie art. 224 k.c. jak i art. 225 k.c. przyjmując je za własne.

Zgodzić się należy z Sądem pierwszej instancji, że pomimo że stron nie łączyła pisemna umowa, która regulowałaby sposób korzystania przez pozwaną z nieruchomości powoda w związku z wykorzystaniem przyłącza wodociągowego, to jednakże z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika w sposób niebudzący wątpliwości, że powód wyraził zgodę na budowę przez (...) Komitet (...), działający również w jego imieniu oraz Gminę B. przyłącza oraz z dalszego korzystania z posadowionych urządzeń przesyłowych celem doprowadzenia wody do nieruchomości na terenie wsi W.. Skarżący miał wiedzę i świadomość tego, że przyłączy nie biegnie zgodnie ze szkicem mapy, mimo to na prośbę sąsiada E. D. wyraził zgodę na jego przebieg w obecnym kształcie, wskazując że mu to nie przeszkadzało. Słusznie zaznacza przy tym Sąd Okręgowy że powód aż do 2010 roku nie kwestionował ani praw pozwanej do korzystania z jego nieruchomości na potrzeby przyłącza, jak i jego przebiegu. Podzielić zatem należy ocenę Sądu pierwszej instancji, że pozwana nie tylko działała w dobrej wierze w zakresie posadowienia wodociągu

wraz z przyłączami, ale także wykazała, że legitymuje się tytułem prawnym do trwałego korzystania z nieruchomości powoda, bowiem ten wyraził zgodę na jego przebieg przez swoją nieruchomość. Brak zatem podstaw do zasądzenia na jego rzecz zarówno wynagrodzenia za korzystanie przez pozwaną z nieruchomości należącej do skarżącego jak i odszkodowania z tytułu pogorszenia wartości nieruchomości.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, iż argumentacja powoda zawarta w treści apelacji nie zasługiwała na uwzględnienie, a Sąd pierwszej instancji zasadnie oddalił jego powództwo. Z tego względu, apelację J. Ż. jako bezzasadną należało na podstawie art. 385 k.p.c. oddalić.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym stanowiły przepisy art. 108 k.p.c., art. 98 § 1 i 3 k.p.c.. Zgodnie z pierwszym z nich, sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Jednocześnie art. 98 § 1 k.p.c. stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Powód przegrał sprawę wywołaną swoją apelacją, stąd zobowiązany jest zwrócić przeciwnikowi poniesione przez pozwaną koszty, na które składały się wyłącznie koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.800 złotych ustalone na podstawie § 6 pkt. 5 i § 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. j. Dz. U. 2013, poz. 490).

Z:

1. ***odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.***

10.06.2014 r.